

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Farkas Gabriella ügyvéd által képviselt I.rendű felperes, a dr. Nyírán Gergely ügyvéd által képviselt II.rendű felperes, a Ruzshty Ügyvédi Iroda, ügyintéző: Ruzshtyné dr. Rudas Ildikó ügyvéd által képviselt III.r. felpereseknek a dr. László Ildikó Katalin ügyvéd által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (1054 Budapest, Alkotmány u.5., hiv.szám: ...) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2006. évi február hó 17. napján kelt 7.K.30.132/2005/9. számú ítélete ellen az alperes által 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja akként, hogy az alperes ... számú határozatát a II. rendű felperesnek a 2002. évi január hó 14. napján történt megállapodásban való részvételére vonatkozó rendelkezései tekintetében hatályon kívül helyezi, a II. rendű felperessel szemben kiszabott bírságot 1.000.000 (azaz egymillió) forintra mérsékli, egyebekben a II. rendű felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - fizessen meg az államnak 8.300 (azaz nyolcezer-háromszáz) forint kereseti, valamint 12.000 (azaz tizenkettőezer) forint fellebbezési illetéket, míg a fennmaradó kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli.

Felmerült első- és másodfokú költségét a II. rendű felperes és alperes maga viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében az I. és III.r. felperes keresetét elutasította, a II.r. felperesre vonatkozó jogsértést megállapító rendelkezéseket a terhére kiszabott 2.000.000 forint bírsággal együtt törölte. Az irányadó tényállás szerint a malomipari vállalkozások egyes csoportjai a kedvezőtlen piaci körülmények, valamint a malomipari rendtartás egyik elemeként megfogalmazott örlési kvótarendszerrel összefüggően folyamatosan kapcsolatban álltak egymással. A megbeszéléseken a túlkapacitás, a jövedelmezőség alacsony szintje miatti problémák kezelése érdekében - a termelés visszafogása, az árak emelésének szükségessége - rendszeres témaként jelentkezett. Az alperes versenyfelügyeleti eljárás keretében vizsgálta a az ezen területen tevékenykedő és a tárgyalási sorozatokban résztvevő valamennyi vállalkozás szerepét és magatartását, mivel felmerült annak gyanúja, hogy az érintettek között megállapodás jött létre a piac felosztása, illetve az ár meghatározás tekintetében. Az alperes kiemelten vizsgálta a 2002. január 14. napján tartott találkozót (a továbbiakban: gyermelyi megbeszélés), valamint a Székesfehérváron 2002. június 6. napján megrendezett megbeszélés (a továbbiakban: székesfehérvári megbeszélés) tárgyát és a résztvevők szerepét. A versenytanács a 2004. augusztus 02. napján kelt ... számú előzetes álláspontjában (a továbbiakban: előzetes álláspont) rögzítette, hogy a ... kivételével a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) 11.§-ának (1) bekezdésébe, illetve (2) bekezdésének a), b) és d) pontjába ütköző magatartást tanúsítottak az eljárás alá vontak. A ... esetében semmilyen olyan adatot nem tárt fel, amely alapján a Tptv.-be ütköző jogsértés megállapításra kerülhetne, így vele szemben az eljárás megszüntetésének van helye. A ... vonatkozásában arra az álláspontra jutott, hogy az általa tett ajánlásokkal versenyellenes célt kívánt megvalósítani, továbbá tagjait - a részéről szervezett összejövetelek alkalmával és ezeken kívül egyaránt tartott megbeszéléseken - támogatta, bátorította hasonló törekvéseikben. A további 16 eljárás alá vont malomipari vállalkozást tekintve kiemelte, hogy azok minden magatartása, fellépése: az árak mértékének, az árak összehangolásának, az árak módosítása mikéntjének a befolyásolását, a piaci status quo fenntartását („egymás meg nem támadását”), a piac felosztását, a vállalkozások termelésének koordinált módon történő mérséklését, és piaci magatartásukra vonatkozó információk cseréjét célozta. A jogsértés komplexnek minősül, mivel azt a megállapodások és az összehangolt magatartások egyaránt megvalósították. Ezért a ..., valamint a többi vállalkozással szemben is bírság kiszabását tartotta indokoltnak.

Az eljárás alá vontak egyöntetűen állították, hogy semmilyen jogsértő magatartást nem tanúsítottak, minden esetben a malomrendtartás bevezetése céljából találkoztak egymással, valamennyi megbeszélés e téma köré szerveződött, szándékuk egyetlen esetben sem a piac felosztására, az árak módosítására irányult, megállapodást ezzel kapcsolatban nem kötöttek.

Az alperes az előzetes álláspontot is figyelembe véve eljárása eredményeként a 2004. október 19. napján kelt ... számú határozatában a ... vonatkozásában a Tpv.-be ütköző magatartás hiányában az eljárást megszüntette. A ... esetében megállapította, hogy jogsértést követett el azzal, hogy tagjai számára 2002. júniusában a termelés csökkentését javasoló ajánlást fogalmazott meg, illetve a 2002. év folyamán az általa kívánatosnak tartott ár alkalmazását ajánlotta. A Gyermelyen tartott találkozóval összefüggően megállapította, hogy az azon résztvevők 2002. január 14-én versenykorlátozó megállapodást kötöttek arról, hogy 2002. február 1-től legalább 42 Ft-ban állapítják meg a BL55 liszt árát. A versenytanács megállapította továbbá, hogy a székesfehérvári megbeszélésen résztvevők 2002. június 6-án versenykorlátozó megállapodást kötöttek a piaci status quo fenntartásáról. Ezért a Tpv. 78.§-ának (1) és (2) bekezdésének alkalmazása mellett a jogsértésben elmarasztalt eljárás alá vontakkal szemben bírságot szabott ki. Indokolása szerint közvetlen bizonyíték hiányában a vállalkozások társadalmi szervezetének a tagok felé megjelenítő személyi magatartásából kikövetkeztethető döntés is alkalmas lehet a jogsértés megállapítására, amennyiben az azon szándékot tükrözi, hogy összehangolja tagjai magatartását, befolyásolja a piaci struktúrát, a versenyt, vagy alkalmas ilyen hatás kiváltására. A ... vezetőinek magatartása és az ajánlások megfogalmazása olyan versenyjogi értelemben vett döntést tükröz, amely ezen versenyellenes célt kívánta megvalósítani, ezért megsértette a Tpv. 11.§-a (1) bekezdésének a) és b) pontját. A gyermekyi és a székesfehérvári megbeszéléseken született megállapodások tényleges versenykorlátozó hatása a vizsgálat során feltárt adatokkal nem volt bizonyítható, ez azonban nem feltétele a jogsértés megállapításának, mivel a versenykorlátozásának, akadályozásának, illetve torzításának szándékos célja mindkét esetben egyértelműen megállapítható volt. A jogsértő magatartás tanúsításában minden olyan vállalkozás részesnek tekintendő, amely kifejezte (akár kifejezetten, akár a megbeszélésen való részvétellel, ráutaló magatartással) a verseny befolyásolására irányuló szándékát. A gyermekyi megbeszéléssel összefüggésben rögzítette, hogy a ... főtitkárának lefoglalt feljegyzése azt bizonyította, hogy a megállapodás az ezt követő napon „összedőlt”, az ... Rt. miatt, ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a megállapodás létrejött és annak jogsértő célja (a BL55 finomliszt esetében alkalmazandó minimálár) megállapítható. A határozat 95. pontjában kifejtette azirányú álláspontját, hogy a versenytársak megbeszélésén létrejövő megállapodás - egy egyebek között a felek véleményének kifejtését és megvitatását lehetővé tevő - folyamat eredménye. Nem kell, hogy a megbeszélés kizárólag a megállapodás megkötésére korlátozódjon, így nem csak azon vállalkozások esetében állapítható meg a jogsértés, amelyek a megbeszélés elejétől annak végig jelen voltak, ezért a gyermekyi megbeszélésre állítása szerint

késve érkező II.r. felperes versenyjogi felelőssége is megállapítható. A székesfehérvári megbeszéléssel kapcsolatosan a találkozóról készített emlékeztető, amely a megbeszélés eredményét, a létrejött megállapodást, valamint a különvéleményt ismertette, továbbá a versenyfelügyeleti eljárás során beszerzett nyilatkozatok értékelése alapján megállapította, hogy a piac felosztására vonatkozó megállapodás sérti a Tpv. 11.§-ának (2) bekezdésének b) pontját. A határozat 104. pontjában adta indokát annak, hogy miért tartotta megállapíthatónak a II.r. felperes vonatkozásában is a jogsértést azzal, hogy az emlékeztető szerint a II.r. felperes a versenytársak közötti megállapodással elérni kívánt céllal, a verseny korlátozásával egyetértett, hiszen kész volt konzultációt folytatni a piaci status quo elfogadó más vállalkozásokkal, így különvéleménye nem tekinthető olyan elhatárolódásnak, amely kizárná versenyjogi felelősségét. Az alperes a bírság kiszabásánál figyelembevette és értékelt szempontokat valamennyi eljárás alá vonttal összefüggésben részletezve rögzítette döntésében.

Az I. és III.r. felperések keresetükben vitatták a gyermelyi és a székesfehérvári megbeszéléseken való részvétel miatti jogsértés megállapításait és e tekintetben az alperesi határozat hatályon kívül helyezését kérték a bírságra is kiterjedően. Álláspontjuk szerint a két megbeszélésen jogsértő megállapodásra nem került sor.

A II.r. felperes a Polgári perrendtartásról szóló 1952 évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339.§-ának (1) bekezdése alapján megalapozatlanság és jogszabálysértés címén kérte az alperesi határozatnak a reá vonatkozó részében való hatályon kívül helyezését. Álláspontja szerint az alperes részéről megállapított tényállás vonatkozásában nem alapozza meg a jogsértést, ugyanis a döntés 95. pontja megalapozatlan kitételt tartalmaz, mert nem késve érkezett meg a tanácskozásra, hanem csak az azt követő ebéden vett részt, ahogyan azt az előzetes vizsgálati álláspont is tartalmazta azzal, hogy a résztvevői névsorban sem szerepelt. A határozat 104. pontjában az alperes olyan közvetett úton jutott el annak megállapításához, hogy jogsértést követett el, amely megengedhetetlen. A piaci partnerek egymás közötti konzultációját a Tpv. nem tiltja, alapvető joga van a konzultációra anélkül, hogy arra gondolna, hogy az milyen feltételezésre ad alapot. Téves a versenyhatóság azon megállapítása, hogy bár annak ellenére, hogy kifejezetten és dokumentáltan elzárkózott a status quo elfogadásától, azonban azzal, hogy az azt elfogadó felekkel kész konzultációt folytatni az következne, hogy egyetért a verseny korlátozásával. Hajlandósága sok mindent jelenthet azon az egy lehetőségen kívül, amit az alperes következtetésként levont.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperések keresetének elutasítását kérte. A döntésének 95. pontjában foglaltakat megismételve kiemelte, hogy álláspontja szerint önmagában az, hogy a II.r. felperes képviselője késve érkezett meg a találkozóra nem értékelhető akként, hogy a vállalkozás nem volt részese a megállapodásnak, különös tekintettel arra, hogy annak létrejötte nem köthető egyetlen konkrét időponthoz. A székesfehérvári megbeszéléssel kapcsolatban azon véleményét fejtette ki, hogy a kifejezett elzárkózás bizonyítottsága (pl. egy megbeszélésről készült jegyzőkönyv ezt igazoló

bejegyzése) hiányában mindazon vállalkozások részesei a versenyellenes magatartásnak, amelyek részt vesznek az ülésen. Önmagában az sem akadályozza a jogsértés megállapíthatóságát, ha egy vállalkozás a találkozó során passzív magatartást tanúsított, ugyanis jelenléte a többiek részére azt fejezi ki, hogy az ott történnel egyetért. A II.r. felperes magatartása különvéleménye ellenére, az általa előadottakat is figyelembe véve nem tekinthető olyan elhatárolódásnak, amely kizárná versenyjogi felelősségét, hiszen a versenytársak közötti megállapodással elérni kívánt céllal egyetértett, mivel annak megvalósulása elé nem kívánt akadályt gördíteni.

A további eljárás alá vontak a felperesek által kezdeményezett perbe nem avatkoztak be.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az I. és III.r. felperesek keresetét elutasította, míg a II.r. felperes vonatkozásában megállapította, hogy a gyermelyi és a székesfehérvári megbeszéléseken nem kötött versenykorlátozó megállapodást, ezért a terhére kiszabott 2 millió forint bírságot törölte. Indokolása szerint az I. és III.r. felpereseknek a gyermelyi és a székesfehérvári megbeszéléseken való részvétele alapján, a megbeszéléseken készült feljegyzés és emlékeztetők tartalmát értékelve egyetértett az alperessel abban, hogy a gyermelyi találkozón a BL55 liszt árából, a székesfehérvári találkozón a piaci status quo fenntartásáról tárgyaltak, majd állapodtak meg a résztvevők, mellyel megvalósult a Tpv. 11.§-ába ütköző jogsértés. Kiemelte, hogy az I. és III.r. felperes által hivatkozott egyéb adatok nem terjedtek túl a pusztá tagadáson, így azok önmagukban, más objektív körülmény hiányában az egyértelműen megfogalmazott feljegyzés valamint emlékeztető tartalmát megdönteni nem tudták, arra nem voltak alkalmasak.

A II.r. felperes tekintetében azt állapította meg, hogy nem vett részt a gyermelyi megbeszéléseken, csak az azt követő ebéden, amelyet igazol, hogy a részvételi névsoron (képviselőjének) aláírása nem szerepel (ezt alátámasztja az előzetes álláspontban rögzített tényállás), így a megállapodásnak nem volt részvevője. Kiemelte, hogy az alperesi határozat 35. és 95. pontja kifejezetten iratellenesen rögzítette és értékelte, hogy a II.r. felperes a megbeszélésre csak késve érkezett és azon részt vett. A II.r. felperes részvételének hiányában a konszenzus közte és a megbeszéléseken részt vevők között aligha jöhetett létre, hacsak nem egyenként az ebéd során mindenkivel külön szóban megállapodott, melyet azonban semmilyen információ nem támasztott alá. A II.r. felperes legfeljebb az ebéd során szerezhette olyan információkat a többiek jövőbeni magatartására vonatkozóan, amely az ezzel egyező összehangolt magatartásra sarkallhatta volna, azonban ilyen nem került feltárára a versenyhatóság részéről.

A székesfehérvári megbeszéléssel összefüggően is iratellenesnek találta az alperesi határozat 104. pontjában foglalt harmadik mondat megállapítását, mely ellentétben áll a döntésben ismertetett (37. pont szerinti) különvéleményben foglaltakkal. Az emlékeztető, amelyre a versenyhatóság a székesfehérvári megbeszéléssel kapcsolatos II.r. felperesi jogsértést alapozta kifejezetten azt tartalmazza, hogy a II.r. felperes nem értett egyet a többiekkel, valamint hogy nem

tudja elfogadni a status quot. A szövegösszefüggésből kiragadott nyelvtani jelentés szerinti értelmezést elfogadhatatlannak találta a versenyhatóság részéről. A II.r. felperes megoldásnak a kapacitás csökkentést látta, amely egyféleképpen értelmezhető, miszerint a felperes a kínálati oldal keresleti oldalhoz való igazodását preferálja, és a verseny piactisztító hatására épít, kifejezve azon véleményét, hogy a versenytől várja a megoldást. Egy vállalkozás azon magatartása, amely a versenytársak előtt azért nem fogadja el a versenykorlátozó megállapodást, mert a versenyben bízik, nem jogellenes, hanem jogszerű magatartás. A feljegyzésekben foglaltakat nem tartotta félreértelmezhetőnek. Az alperes lényegében azt feltételezte, hogy a mondat egyik fele ellentmond a másiknak, amely logikailag tarthatatlan álláspont, mivel a megállapodást bizonyító feljegyzés a II.r. felperes esetében kifejezetten és egyértelműen cáfolja az abban való részvételét, így emiatt a versenyhatóság őt marasztaló rendelkezése jogsértő.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a II.r. felperes keresetének elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a versenyjogi megállapodás létrejötte általában nem egy pillanathoz köthető, hanem egy folyamat eredménye, s minden olyan vállalkozás magatartása versenyjogi értékelés alá esik, amelyik bármikor és bármilyen minőségben részt vett ebben a folyamatban. A gyermelyi találkozón résztvevők egyértelműen azért gyűltek össze, hogy a verseny helyébe a közöttük létrejövő ármegállapodást léptessék; a találkozó egyaránt magában foglalta az ebéd előtti időszakot és magát az ebéd idejét is. A jelenlévő vállalkozások magatartása azt fejezte ki, hogy egyetértenek a versenyellenes céllal, és már önmagában a megállapodástól el nem határolódó vállalkozásnak a jelenléte a többi vállalkozásnak a megállapodás megvalósíthatóságába, eredményességébe vetett hitét erősítette, rájuk ösztönzően hatott. Így azon körülmény, hogy a II.r. felperes képviselője késve érkezett meg a találkozóra (ebédre), nem értékelhető akként, hogy a vállalkozás nem volt részese a megállapodásnak. A székesfehérvári megbeszélésen létrejött megállapodás háttérében is ugyanaz a cél húzódott meg, mint a gyermelyi vonatkozásában, ennek megvalósításának egyik eszköze az abban történő megállapodás, hogy a felek egymást kölcsönösen értesítik, egyben konzultálnak minden vevői oldalról érkező megkeresésről, illetőleg a felek lemondanak piaci részük növeléséről. A II.r. felperes tehát nemhogy egyértelműen elhatárolódott volna ezen versenyellenes célzattól, hanem azt elfogadta, saját jövőbeni piaci magatartását aszerint kívánta alakítani, amelyből együttesen arra a következtetésre lehet jutni, hogy a II.r. felperes részévé vált a versenytársak megállapodásának.

A II.r. felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kiemelte, hogy az alperes azon állítása, miszerint részt vett a gyermelyi megbeszélésen minden tényalapot nélkülöz, és ellentétes a versenyhatóság irataival is. Nem vitásan kimaradt a tanácskozáson résztvevő felek megbeszéléséből, hiszen az ebéd alatt ez nyilvánvalóan nem volt kérdés, ezt a felek előadásán kívül a feljegyzés is dokumentálja. Érthető és alapos indokot adott elő arra vonatkozóan, hogy miért ment el a székhelyén megrendezésre került ebédre: nem akarta megsérteni az iparágbeli üzleti partnereit. Álláspontja szerint a székesfehérvári tanácskozásról

felvett emlékeztető nem hagy kétséget afelől, hogy nem értett egyet az ott elhangzottakkal, így nem lehetett részese a jogsértőnek minősített megállapodásnak.

Az I. és III.r. felperes a keresetüket elutasító, a Tpv. 11.§-ába ütköző magatartásukat megállapító elsőfokú ítéleti rendelkezésekkel szemben fellebbezéssel nem élt.

A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 256/A.§-ának (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint részben alapos.

Mivel az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. és III.r. felperes fellebbezéssel nem élt, így az elsőfokú ítéletnek az a megállapítása, hogy 2002. január 14-én és 2002. június 6-án a Tpv. 11.§-ába ütköző versenykorlátozó megállapodásra került sora BL55 liszt áráról és a piaci status quo fenntartásáról, nem vitatható.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét az alperesi fellebbezés és a II.r. felperesi ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül. Az alperes nem támadta az elsőfokú ítéletnek az I. és III.r. felperesek jogsértésére tett megállapításait, azonban nem fogadta el a II.r. felperes magatartására vonatkozó ítéleti okfejtést és ezért kérte annak megváltoztatását és e körben a II.r. felperesi kereset teljeskörű elutasítását.

A másodfokú bíróság e keretek között eljárva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi határozat felülvizsgálata során megfelelően megállapított tényállásból a II.r. felperes tekintetében részben téves jogi következtetést vont le, amellyel a másodfokú bíróság maradéktalanul nem értett egyet.

Az alperes határozatában a gyermelyi és a székesfehérvári megbeszélésen létrejött versenykorlátozó megállapodásban való részvétel miatt marasztalta a II.r. felperest, és ezért kötelezte 2 millió forint bírság megfizetésére. Döntése 95. pontjában rögzítette: „A versenytársak megbeszélésén létrejövő megállapodás általában egy - egyebek között a felek véleményének kifejtését és megvitatását lehetővé tevő - folyamat eredménye. Nem kell, hogy a megbeszélés kizárólag a megállapodás megkötésére korlátozódjon, így nem csak azon vállalkozások esetében állapítható meg a jogsértés, amelyek a megbeszélés elejétől annak végéig vannak jelen. Ennek megfelelően a megbeszélésre állítása szerint késve érkező ... Rt. versenyjogi felelősségét is megállapította a Versenytanács (a Tpv. 11.§-ának (2) bekezdés a) pontjába ütközően). Ezen jogsértéssel összefüggésben a versenyhatóság döntése a II.r. felperes magatartására vonatkozóan további indokot nem tartalmazott. Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként ítéletében arra a megállapításra jutott, hogy a II.r. felperes nem volt részese a gyermelyi megbeszélés során létrejött megállapodásnak, hiszen azon nem vett részt, csak az azt követő ebédre érkezett meg, részvétel hiányában pedig

a Tpvt. 11.§-ába ütköző jogsértés terhére nem volt megállapítható. Az alperes a gyermelyi megbeszéléssel összefüggésben a II.r. felperes jogsértő magatartását lényegében arra alapította, hogy a találkozó és az azt követő ebéd szerves egységet alkotott, ezért a II.r. felperesnek a rendezvény részeként tartott ebéden való megjelenése is magalapozza a versenyjogsértő magatartás megállapítását. Ezt a megközelítést az elsőfokú bíróság azért nem fogadta el, mert semmilyen információ nem támasztja alá, hogy az ebéd során a II.r. felperes a résztvevőkkel külön megállapodott volna.

A másodfokú bíróság a fentebb ismertetett alperesi állásponttal, illetőleg az elsőfokú ítéletben rögzítettekkel kapcsolatosan az alábbiakat emeli ki. A versenyhatóság egyetlen körülményre, az ebéden való részvételre alapította a II.r. felperes gyermelyi megbeszéléssel összefüggő jogsértését. Ezt meghaladóan a rendezvény lebonyolításával kapcsolatos tényeket és körülményeket nem vizsgálta, holott a megállapodásban résztvevőknek az eljárás során tett nyilatkozatait a II.r. felperesi előadással összevetve kellett volna vizsgálnia, hogy azok mennyiben vehetők figyelembe a II.r. felperesi magatartás értékelésekor. Nincs adat arra, hogy a szervező szóban, vagy írásban hívta meg a résztvevőket, a meghívás során a megbeszélés napirendje, témája, valamint a további résztvevők neve közlésre került, vagy sem. Az sem ismert, hogy az érdemi megbeszélés az ebéd előtt befejeződött, vagy esetleg azt követően folytatódott-e, és ha igen, azon a II.r. felperes részt vett, vagy sem. Az alperesnek a tisztázott és bizonyított tényállás alapján feltártakat össze kellett volna vetnie a II.r. felperes szerepével, és ennek eredményét részletesen indokolnia kellett volna döntésében elemezve, hogy a II.r. felperes ebéden való részvétele hogyan és miért illeszthető a Tpvt. 11.§-ában foglaltakhoz. Elmarasztalás esetén az alkalmazott jogszabály és az azzal ütköztetett szankcionált magatartás tartalmi minősítése és értékelése, a jogsértés megvalósulásának és mibenlétének levezetése nem mellőzhető. A perbeli esetben ennek elmaradása, valamint a versenyjogi értékelés bizonytalansága a II.r. felperes terhére nem róható.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon okfejtésével, ami a II.r. felperesi magatartást értékelve annak megállapításához vezetett az ítélet rendelkező részében, hogy a II.r. felperes Gyermelyen 2002. január 14-én a BL55 liszt áráról nem kötött versenykorlátozó megállapodást. Csak az állapítható meg, hogy az alperes minden körülményt nem tárt fel, és döntését a II.r. felperesnek a - gyermelyi találkozóval összefüggő - magatartása tekintetében kellő meggyőző erővel, mindenre kiterjedően nem indokolta. Az eljárás során kifejtett alperesi érvek e hiányosság kiküszöbölésére nem voltak elégségesek. Mivel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a II.r. felperes e vonatkozásban jogsértést nem követett el, míg az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ezen rendelkezését is támadta, a másodfokú bíróság a Pp. 253.§-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján eljárva, a kétségkívül e körben hiányos alperesi határozatot a II.r. felperesnek a 2002. január 14. napján történt megállapodásban való részvételére vonatkozó rendelkezései tekintetében - az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva - hatályon kívül helyezte a Pp. 339.§-

ának (1) bekezdésében írtak szerint azzal, hogy mellőzte az alperes új eljárásra való kötelezését arra figyelemmel, hogy a megismételt eljárástól sem várható olyan eredmény, amely az indokolásbeli hiányosságot pótolhatná.

A székesfehérvári megbeszélésen a II.r. felperes részt vett, annak tárgyról - „Van élet a kvótán kívül? avagy A búza felvásárlása és a lisztpiac aktuális kérdései a Dunántúlon”. - már a meghívóból tudomást szerzett. Ennek ismeretében ment el a megbeszélésre és az ott kötött status quora vonatkozó megállapodás feltételeit megismerte. A II.r. felperes általánosságban elvi okokra hivatkozva jelezte, hogy nem ért egyet a megbeszélésen elhangzottakkal. A megbeszélésről készült emlékeztetőben különvéleménye rögzítésre került: „a probléma megoldását az őrlési kapacitások drasztikus csökkentésében látja, ugyanakkor agresszív piaci politikát nem kíván folytatni, kész a piaci konzultációra minden status quo elfogadó féllel. A status quo elfogadását elvi okokból nem tudta elfogadni.”

A II.r. felperes megbeszélésen való részvétele, a megállapodás tartalmának megismerése, a konzultáció lehetőségének fenntartása együttesen értékelendő tényezők. A szerződő feleknek a piacon való versenyhez szükséges feltételek időleges kizárását eredményező magatartását nyilvánvalóan és ténylegesen a II.r. felperes nem vetette el. Nem vonult ki a tárgyalásról, sőt a résztvevőkkel való koordináció lehetőségét is fenntartotta magának azzal, hogy hajlandóságát fejezte ki a status quoban megegyező résztvevőkkel való tárgyalásokra, és kifejezte azon szándékát, hogy nem kíván agresszív piaci politikát folytatni (azaz a piaci status quo megdönteni). A II.r. felperes ezen megnyilvánulásai nem értékelhetők akként - az emlékeztetőbeli különvélemény ellenére -, hogy a találkozón történtek, a megállapodás ismeretében az egyeztetésre és együttműködésre irányuló szándék fenntartása mellett magatartásával egyértelművé tette volna a versenytársak cselekményétől való elzárkózását, illetőleg a status quo fenntartásának elvetését.

A Tptv. 11.§-a egyaránt tiltja a két vagy többoldalú megállapodás, vagy összehangolt magatartás formáját öltő versenyellenes magatartásokat. Az alperes határozatában kiemelte, miszerint ezen magatartás versenyjogi megítélésének kiinduló pontja azon követelmény, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, mellőzve a versenytársaikkal akarategységben tanúsított piaci magatartást, mivel a gazdasági szereplőknek önállóan kell kialakítaniuk a piacon az általuk alkalmazott politikát és követett magatartást. Ezen elvárás meggátol minden közvetlen vagy közvetett kapcsolatot az egymástól független piaci szereplők között, amelynek célja vagy hatása egy versenytárs vagy potenciális versenytárs piaci magatartásának befolyásolása, avagy olyan versenykörülmények kialakulásához vezet, amelyek nem felelnek meg a hagyományos piaci feltételeknek. A székesfehérvári megbeszélés, az azt eredményező megállapodás egyértelműen kimerítette ezen értékelendő körülményeket. A Fővárosi Ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a székesfehérvári megbeszélésen elhangzott II.r. felperesi nyilatkozattal kapcsolatos okfejtésével és nyelvtani értelmezésével. Ezzel szemben az alperes érvelését fogadta el, miszerint a II.r. felperesi magatartás nem

értékelhető a versenyjogsértő célzattól való egyértelmű elhatárolódásnak, amit a II.r. felperes sem tudott bizonyítani.

A verseny tisztasága - a másodfokú bíróság álláspontja szerint - kizár minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek célja vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása, vagy a követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. A II.r. felperes versenytársai megbeszélésén részt vett, a piaci status quoval kapcsolatos álláspontját kifejtette, az általa követendő magatartást versenytársai elé tárta. Ily módon a résztvevők számára a piac „átláthatóvá” vált, a versenyhez szükséges feltételek sérültek.

Erre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét e tekintetben is megváltoztatta és e körben a II.r. felperes keresetét elutasította a Pp. 253.§-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján Erre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a kiszabott bírságot törölő rendelkezése tekintetében is megváltoztatta, és a Pp. 339.§-ának (2) bekezdés q) pontja, valamint a Tpvt. 83.§-ának (4) bekezdésében foglaltak alapján a megállapított jogsértéshez igazodóan azt 1.000.000 forintra mérsékelte, mert ezt ítélte arányban állónak a székesfehérvári megbeszéléssel összefüggő, a Tpvt. 11.§-ába ütköző versenyjogsértő magatartással.

Mindezek folytán a Fővárosi ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése részben sikerre vezetett, ezért a kereseti és fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a peres felek pernyertességének és pervesztességének arányára figyelemmel, a Pp. 81.§-ában foglaltak alkalmazása mellett a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13.§-ának (2) bekezdésében és 14.§-ában foglaltakon alapul, míg a Fővárosi Ítéltábla akként határozott, hogy első- és másodfokú költségeiket a felek maguk viselik.

Budapest, 2007. évi február hó 21. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet s.k. tanácselnök, **dr. Bacsza Andrea** s.k. előadó bíró,
dr. Fehérné dr. Tóth Kincső s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
bírószági írnok